

دفتر توسعه آموزش
طرح دوره درس های نظری و عملی

اطلاعات دوره		
اطلاعات مدرس/مدرسين	اطلاعات مسئول درس	اطلاعات مربوط به درس
نام مدرس همکار: - رتبه علمی: ا- رشته تحصیلی: - پست الکترونیک: - محل کار: - تلفن تماس: -	نام مسئول درس: دکتر فرشته جواهری طهرانی رتبه علمی: استادیار رشته تحصیلی: پرستاری پست الکترونیک: Fereshte.javaheri@yahoo.com محل کار: دانشکده پرستاری و مامایی	گروه آموزشی ارائه دهنده: پرستاری سلامت جامعه نام درس: اصول اپیدمیولوژی و مبارزه با بیماری های شایع در ایران نوع و تعداد واحد: ۱ واحد نظری پیش نیاز/هم نیاز: د- رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی پرستاری محل برگزاری دوره: دانشکده پرستاری و مامایی روز و ساعت کلاس: یکشنبه ۱۷-۱۵ (هشت هفته دوم)
تاریخ آخرین ویرایش: ۱۴۰۳/۱۰/۲۹		
شرح درس: این درس به منظور آشنا کردن دانشجوی پرستاری با اصول همه گیرشناسی و کاربرد آن در تجزیه و تحلیل مشکلات بهداشتی جامعه می باشد. بدین منظور، مفاهیمی چون سلامت و بیماری، پیشگیری و سطوح آن، غربالگری، تغییرات شدت بیماری و مراحل سیر بیماری، مدل های اپیدمیولوژیک برخورد با بیماری ها و شاخص های بهداشتی، مروری بر انواع مطالعات اپیدمیولوژیک مورد بحث قرار می گیرند. سپس بر اساس این مفاهیم، به بررسی اپیدمیولوژیک بیماری های عفونی شایع و بیماری های غیرواگیر و بیماری های مشترک بین انسان و حیوان پرداخته می شود.		

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره درس های نظری و عملی

طرح درس روزانه

شماره جلسه و تاریخ	هدف کلی	اهداف اختصاصی	اهداف رفتاری	حیطه و سطح اهداف رفتاری			رویکرد آموزشی ^۱	روش یاددهی ^۲	روش یادگیری ^۳	ابزار آموزشی	روش ارزشیابی ^۴	سهم نمره (%)	مدرس
				دانش	نگرش	مهارت							
جلسه اول ۱۴۰۴/۱/۳۱	آشنایی با مبانی و اصول اپیدمیولوژی	- آشنایی با تعریف علم اپیدمیولوژی - آشنایی با اهداف اپیدمیولوژی - آشنایی با تاریخچه اپیدمیولوژی - آشنای با مفاهیم سلامت و بیماری - آشنایی با سطوح پیشگیری - آشنایی با مفهوم رابطه و علیت - آشنایی با انواع رابطه بین علل و معلول - آشنایی با مثلث اپیدمیولوژیک - آشنایی با مدل چرخ - آشنایی با مدل استخوان ماهی - آشنایی با شبکه علیتی - آشنایی با مدل باور بهداشتی	- اپیدمیولوژی را تعریف کند. - اهداف اپیدمیولوژی را نام ببرد و توضیح دهد. - تاریخچه اپیدمیولوژی را به طور خلاصه شرح دهد. - مفاهیم سلامت و بیماری را تعریف کند و شرح دهد. - سطوح پیشگیری را توضیح دهد. - مفهوم رابطه و علیت را شرح دهد. - انواع رابطه بین علل و معلول را توضیح دهد. - مثلث اپیدمیولوژیک را شرح دهد و مثال بزند. - مدل استخوان ماهی را توضیح	*	*	*	حضور	سخنرانی پرسش و پاسخ سناریو	حضور فعال انجام فعالیت	پاورپوینت	ارزشیابی همتا در بررسی مدل اپیدمیولوژیک بیماری	۰/۶۲	دکتر جواهری

^۱ رویکرد مجازی یا حضوری (جهت رویکرد مجازی موافقت مدیر گروه و شورای آموزشی پیوست شود)

^۲ روش های یاددهی-یادگیری مرتبط مجازی مانند کلاس آنلاین همزمان، کلاس آنلاین غیر هم زمان، کلاس وارونه، روش های شبیه سازی، بازی وارسازی و فروم های گفت و گو و و روش های یاددهی-یادگیری مانند سخنرانی، بحث در گروه کوچک، بازی وارسازی، پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر حل مسأله، یادگیری مبتنی بر سناریو، یادگیری مبتنی بر ارائه پروژه و

^۳ حضور فعال، مشاهده فعالیت، انجام فعالیت، برگزاری کنفرانس، شرکت در راند، شرکت در ژورنال کلاب

^۴ روش ارزشیابی تکوینی به شیوه سوال و جواب، حضور فعال و و ارزشیابی تراکمی هم می تواند روش ارزشیابی همتا، ازمون کتبی و ...

دفتر توسعه آموزش
طرح دوره درس های نظری و عملی

									*	دهد و مثال بزند. - شبکه علیتی را توضیح دهد و مثال بزند. - مدل باور بهداشتی را توضیح دهد و مثال بزند.						
جلسه دوم ۱۴۰۴/۲/۷	آشنایی با فرآیند انتقال بیماری‌ها	- آشنایی با مفهوم آلودگی و راه‌های انتقال عفونت - آشنایی با انواع بیماری - آشنایی با بیماری عفونی - آشنایی با مراحل بیماری - آشنایی با سیر طبیعی بیماری‌ها - آشنایی با جمعیت در معرض خطر - آشنایی با پدیده کوه یخ - آشنایی با مفهوم طغیان بیماری - آشنایی با ایمنی گروهی - آشنایی با میزان حمله - آشنایی با جدول متقاطع در بررسی اپیدمی - آشنایی با انواع اپیدمی	- مفهوم آلودگی و راه‌های انتقال عفونت را توضیح دهد. - انواع بیماری را نام برده و شرح دهد. - مراحل بیماری را توضیح دهد. - سیرطبیعی بیماری‌ها را تعریف کرده و توضیح دهد. - پدیده کوه یخ را تعریف کند و مثال بزند. - ایمنی گروهی را تعریف کند و مثال بزند. - جدول متقاطع را توصیف کرده و مثال بزند. - انواع اپیدمی را تعریف کرده و مثال بزند.	*	*	*	*	*	*	*	حضور سخنرانی پرسش و پاسخ سناریو	حضور فعال انجام فعالیت	پاورپوینت	ارزشیابی همتا در بررسی جدول متقاطع یک بیماری فرضی	۰/۶۲	دکتر جواهری

دفتر توسعه آموزش
طرح دوره درس های نظری و عملی

جلسه سوم ۱۴۰۴/۲/۱۴	آشنایی با اندازه گیری ها در اپیدمیولوژی	- آشنایی با آمارهای حیاتی و بهداشتی - آشنایی با شاخص های بهداشتی - آشنایی با نسبت، تناسب و میزان - آشنایی با انواع میزان - آشنایی با بروز و شیوع - آشنایی با انواع بروز - آشنایی با عوامل موثر بر شیوع - آشنایی با اندازه گیری های مرگ و میر - آشنایی با میزان کشندگی بیماری - آشنایی با میرایی نسبی - آشنایی با میزان بقاء - آشنایی با بار بیماری - آشنایی با شاخص های مرتبط با باروری و تولد	* - اهداف اندازه گیری در اپیدمیولوژی را توضیح دهد. * - شاخص های مختلف بهداشتی را دسته بندی کند و مثال بزند. * - انواع میزان را نام برده و مثال بزند. * - انواع بروز را نام برده و شرح دهد. * - عوامل موثر بر شیوع را نام برده و توضیح دهد. * - انواع اندازه گیری های مرگ و میر را نام برده و توضیح دهد. * - میزان کشندگی بیماری را تعریف کرده و شرح دهد. * - میزان بقاء بیماری را تعریف کرده و شرح دهد. * - بار بیماری و شاخص دالی را تعریف کرده و توضیح دهد. * - شاخص های مرتبط با باروری و تولد را نام برده و هریک را توضیح دهد.	حضور فعال انجام فعالیت	سخنرانی پرسش و پاسخ سناریو	پاورپوینت	ارزشیابی همتا در بررسی حل مسئله محاسبه میزان کشندگی بیماری	۰/۶۲	دکتر جواهری
جلسه چهارم ۱۴۰۴/۲/۲۱	آشنایی با غربالگری	- آشنایی با تعریف غربالگری و هدف از آن - آشنایی با مفهوم مهلت تصمیم گیری - آشنایی با غربالگری، بیماریابی، آزمون تشخیصی - آشنایی با موارد کاربرد غربالگری - آشنایی با انواع غربالگری	* - غربالگری را تعریف و هدف از غربالگری را شرح دهد. * - مفهوم مهلت تصمیم گیری و ارتباط آن با غربالگری را شرح دهد. * - تفاوت میان غربالگری،	حضور فعال انجام فعالیت	سخنرانی پرسش و پاسخ سناریو	پاورپوینت	ارزشیابی همتا در بررسی حل مسئله محاسبه حساسیت، ویژگی، ارزش اخباری مثبت و	۰/۶۲	دکتر جواهری

دفتر توسعه آموزش
طرح دوره درس های نظری و عملی

									* بیماریابی و آزمون تشخیصی را شرح دهد. - انواع غربالگری و اهداف هر یک را توضیح دهد. * معیارهای انجام غربالگری را شرح دهد. * مفهوم اعتبار و اعتماد و ارتباط بین آن دو را توضیح دهد. - مثبت و منفی حقیقی و ارتباط بین این دو مفهوم را شرح دهد. * حساسیت و ویژگی و ارتباط بین او دو مفهوم را شرح دهد. - ارزش اخباری مثبت و منفی را شرح دهد. * نحوه محاسبه حساسیت، ویژگی، ارزش اخباری را بداند و انجام دهد. - معیارهای تعیین یک آزمون غربالگری ایده آل را توضیح دهد.	- آشنایی با معیارهای انجام غربالگری - آشنایی با مفاهیم اعتبار و اعتماد - آشنایی با مفاهیم مثبت و منفی حقیقی - آشنایی با مفاهیم مثبت و منفی کاذب - آشنایی با مفاهیم حساسیت و ویژگی - آشنایی با مفاهیم ارزش اخباری مثبت و منفی - آشنایی با معیارهای یک آزمون غربالگری ایده آل		
جلسه پنجم ۱۴۰۴/۲/۲۸	آشنایی با مطالعات اپیدمیولوژیک توصیفی و تحلیلی	- آشنایی با هدف از طراحی مطالعات اپیدمیولوژیک - آشنایی با دسته بندی کلی مطالعات - آشنایی با مطالعات توصیفی، تعریف و انواع آن - آشنایی با مطالعات مرور موارد - آشنایی با مطالعات بوم شناختی - آشنایی با مطالعات نظرسنجی - آشنایی با مطالعات تحلیلی، تعریف و انواع	* اهداف طراحی مطالعات اپیدمیولوژیک را شرح دهد. * دسته بندی کلی مطالعات اپیدمیولوژیک را توضیح دهد. - مطالعات توصیفی را تعریف و انواع آن را نام ببرد. * مطالعات مرور موارد را شرح دهد. - مطالعات بوم شناختی را شرح	حضوری	سخنرانی پرسش و پاسخ سناریو	حضور فعال انجام فعالیت	پاورپوینت	ارزشیابی همتا در بررسی حل مسئله نوشتن هدف از یک مطالعه توصیفی یا تحلیلی	۰/۶۲	دکتر جواهری		

دفتر توسعه آموزش
طرح دوره درس های نظری و عملی

										آن - آشنایی با مطالعات مشاهده‌ای - آشنایی با مطالعات مقطعی - آشنایی با مطالعات طولی پانل - آشنایی با مطالعات طولی کوهرت آینده نگر - آشنایی با مطالعات طولی گذشته‌نگر			
									* دهد. - مطالعات نظرسنجی را توضیح دهد. * - مطالعات تحلیلی را تعریف و انواع آن را نام ببرد. * - مطالعات مشاهده‌ای را تعریف و انواع آن را نام ببرد. * - مطالعات پانل را توضیح دهد. * - مطالعات کوهرت آینده‌نگر را توضیح دهد. - مطالعات کوهرت گذشته نگر را شرح دهد.				
جلسه ششم ۱۴۰۴/۳/۴	آشنایی با مطالعات مورد شاهدهی و تجربی	- آشنایی با تعریف و ویژگی‌های مطالعات مورد شاهدهی - آشنایی با روش‌های انتخاب گروه شاهد - آشنایی با فرآیند همسان‌سازی - آشنایی با مطالعات تجربی، تعریف و اهداف آن - آشنایی با انواع مطالعات تجربی - آشنایی با طرح کارآزمایی بالینی - آشنایی با تنظیم فرضیه - آشنایی با معیارهای ورود و خروج - آشنایی با تصادفی‌سازی - آشنایی با کورسازی - آشنایی با انواع تورش در مطالعات کارآزمایی بالینی - آشنایی با طرح متقاطع	- ویژگی‌های مطالعات مورد شاهدهی را نام ببرد و شرح دهد. - روش‌های انتخاب گروه شاهد برای مطالعات مورد شاهدهی را توضیح دهد. - فرآیند همسان‌سازی و روش‌های آن را شرح دهد. - مطالعات تجربی را تعریف و انواع آن را نام ببرد. - مطالعات کارآزمایی بالینی را توضیح دهد. - روش‌های تنظیم فرضیه برای مطالعات تجربی را توضیح دهد. - معیارهای ورود و خروج نمونه‌ها به مطالعات تجربی را شرح دهد.	*	*	*	*	*	حضور فعال انجام فعالیت	پاورپوینت	ارزشیابی همتا در بررسی حل مسئله نوشتن هدف و معیارهای ورود و خروج یک مطالعه کارآزمایی بالینی	۰/۶۲	دکتر جواهری

دفتر توسعه آموزش
طرح دوره درس های نظری و عملی

									* * * - کورسازی را توضیح دهد. - انواع تورش و راه کارهای مقابله با آن ها را شرح دهد. - طرح متقاطع را توضیح دهد. - طرح فاکتوریل را توضیح دهد.	- آشنایی با طرح عاملی یا فاکتوریل		
جلسه هفتم ۱۴۰۴/۳/۱۱	آشنایی با بیماری های شایع قابل پیشگیری	- آشنایی با مفهوم بیماری واگیردار - آشنایی با آبله مرغان، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت - آشنایی با اوریون، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت - آشنایی با دیفتری، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت - آشنایی با سیاه سرفه، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت - آشنایی با کزاز، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت - آشنایی با پولیومیلیت، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت - آشنایی با سرخک، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت - آشنایی با سرخجه، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت - آشنایی با هموفیلوس آنفلوآنزا، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت - آشنایی با پنومونی استرپتوکوکی، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت - آشنایی با تیفوئید، علت، پیشگیری، علائم،	* * * * * * * * * * - مفهوم بیماری واگیردار را شرح دهد. - آبله مرغان، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت آن را شرح دهد. - اوریون، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت آن را شرح دهد. - دیفتری، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت آن را شرح دهد. - سیاه سرفه، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت آن را شرح دهد. - کزاز، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت آن را شرح دهد. - پولیومیلیت، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت آن را شرح دهد. - سرخک، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت آن را شرح دهد. - سرخجه، علت، پیشگیری،	حضور	سخنرانی پرسش و پاسخ	ارائه کنفرانس	پاورپوینت	ارزشیابی مشاهده ای از کنفرانس ارائه شده با موضوعات اپیدمیولوژیک	۵	دکتر جواهری		

دفتر توسعه آموزش
طرح دوره درس های نظری و عملی

									*	علائم، درمان و مراقبت آن را شرح دهد. - هموفیلوس آنفلوآنزا، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت آن را شرح دهد. - پنومونی استرپتوکوکی، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت آن را شرح دهد. - تیفوئید، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت آن را شرح دهد.	درمان و مراقبت		
جلسه هشتم ۱۴۰۴/۳/۱۸	آشنایی با بیماری‌های عفونی شایع	- آشنایی با منونوکلئوز عفونی، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت - آشنایی با بروسلوز، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت - آشنایی با مالاریا، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت - آشنایی با توبرکلوزیس، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت - آشنایی با لپرسی، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت	- منونوکلئوز عفونی، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت آن را شرح دهد. - بروسلوز، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت آن را شرح دهد. - مالاریا، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت آن را شرح دهد. - توبرکلوزیس، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت آن را شرح دهد. آشنایی با لپرسی، علت، پیشگیری، علائم، درمان و مراقبت آن را شرح دهد.	*	حضور	سخنرانی پرسش‌وپاسخ	ارائه کنفرانس	پاورپوینت	ارزشیابی مشاهده‌ای از کنفرانس ارائه شده با موضوعات اپیدمیولوژیک	۵	دکتر جواهری		
جلسه نهم	جلسه امتحان	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۸۵	-

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره درس های نظری و عملی

انتظارات از دانشجو/قوانین دوره:

غیبت بیش از ۴/۱۶ دوره منجر به حذف دوره می شود.
کسب نمره کل دوره ۱۰/۲۰ جهت گذراندن دوره در سطح کارشناسی الزامی است.
در صورت عدم گذراندن پیش نیاز درس؛ انتخاب درس کان لن ممکن و درس حذف خواهد شد.
حضور در آزمون پایانی دوره طبق تقویم آموزشی دانشکده، الزامی است.
تلاش برای کسب دانش، حفظ و ارتقا انگیزه های تحصیلی (پیش خوانی، مرجع خوانی، برنامه ریزی، خودارزیابی، هدف گزینی، ادغام گری دانسته ها، یادداشت برداری، گوش دادن فعال) مشارکت فعال در فعالیت های یادگیری کلاس (پرسش و پاسخ ها، بحث ها، فعالیت های گروهی و غیره)
در زمان حضور در کلاس رعایت پوشش حرفه ای الزامی است.
رعایت نظم (ورود و خروج به موقع، عدم اتلاف زمان کلاس، رعایت سکوت، رعایت زمان و سرعت عمل در فعالیت های کلاسی، حضور مستمر در کلاس، ارایه به موقع تکالیف، بی صدا نمودن تلفن همراه در کلاس، عدم مشغولیت با تلفن همراه در کلاس مانند مکالمه یا بازدید پیام ها)
عدم ضبط صوتی و یا تصویری کلاس درس
رعایت ادب و احترام (گفتمان مودبانه، رعایت حق تقدم برای صحبت، پرهیز از مشاجره و الفاظ نامناسب، عدم مصرف مواد غذایی در کلاس)
رعایت صداقت (پرهیز از تقلب در امتحانات، صداقت در تکمیل و ارایه تکالیف، پرهیز از جعل تکالیف، صداقت در گفتار)
رعایت وظیفه شناسی (درست انجام دادن و پاسخ گو بودن برای امور محوله و وظایف)
نقش حمایت گری (کمک به همتایان برای یادگیری یا انجام امور محوله)

روش ارزشیابی		
روش ارزشیابی	شیوه اجرا یا ابزار ارزشیابی	سهم روش در نمره نهایی دانشجو
تشخیصی	پرسش و پاسخ در اولین جلسه درس	-
تکوینی ^۵	پرسش و پاسخ و مداد کاغذی در طول ترم، ارائه کنفرانس	۱۵
تراکمی ^۶	مداد کاغذی	۸۵

^۵ روش ارزشیابی تکوینی به شیوه سوال و جواب، ایجاد فرصت تمرین رگ گیری

^۶ ارزشیابی تراکمی هم می تواند روش ارزشیابی همتا یا تحویل کارپوشه، لاگ بوک و آزمون کتبی

منابع درس (آخرین ویرایش)

الف) منابع درس مورد استفاده توسط مدرس/مدرسین

1. Farmer, R., & Miller, D., Lecture notes on Epidemiology and Community Medicine. (last ed.). Oxford: Blackwell.
2. Stanhope, M., & Lancaster, J., Community and public Health Nursing,(laqst ed). St. Louis: Mosby.
3. Logan, B.B., & Daw Kins. C.E. ,Family Center Nursing in the Community.(laşt ed.).

ب) منابع پیشنهادی برای مطالعه دانشجو

ج) سایت های علمی

د) مجلات علمی فارسی و لاتین

[European Journal of Epidemiology](#)
[International Journal of Epidemiology](#)
[Journal of Epidemiology](#)